

[Jens Sørensen (Smørum).]

Husmændene, vil jeg ikke anse det for umuligt, at der kan opnaas en Ændring paa dette Punkt.

I § 3 fastslaas, at Laanene kun kan anvendes til Betaling af de i § 1 omhandlede Restancer, det vil sige Restancer til Statskassen, til Stats-Laanefonden og Jordfonden, og der fastsættes den Begrænsning, at Laanene til den enkelte ikke maa overstige 2 000 Kr., en Begrænsning, som, efter hvad der oplystes af den højtærede Finansminister, ikke vil faa stor praktisk Betydning, da der heldigvis ikke er mange Restancer, der naar op til eller udover dette Beløb.

Da de Bemærkninger, der ledsager Lovforslaget, giver meget udførlige Oplysninger om Restancerens samlede Beløb og om, hvorledes disse Restancer fordeler sig paa de forskellige Laan ydet efter de forskellige Husmandslove, skal jeg slutte hermed og paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling.

Thorhauge: Det foreliggende Lovforslag er det efter vor Mening meget betænkeligt at ophøje til Lov, idet vi ikke rigtig kan se, at det gør Ret og Skel overfor Statshusmændene, og det kan komme til at volde os ikke saa faa Vanskeligheder i Fremtiden, men vi mener, det er et af den Slags Lovforslag, man bedst kan behandle i et Udvalg, og for at opnaa en Ordning, saa vi ikke oftere skal se lignende Lovforslag paa Rigsdagens Bord, er mit Parti villigt til at gaa ind i en saadan Forhandling.

Ulrich: Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det foreligger, kan vi fra vor Side ikke tiltræde. Det er jo et meget trist og sørgeligt Billede, der oprulles for os i de Bemærkninger, der følger Lovforslaget. Hvad siger dette Billede os? Det siger, at der i Virkeligheden kun skal ringe Modgang til for at slaa Grundlaget for disse smaa Brugs Eksistensmulighed bort. Dette Billede maner til Eftertanke med Hensyn til, om det virkelig er statsøkonomisk forsvareligt at forcere Oprettelsen af Husmandsbrug i den Grad, som man ønsker det fra socialdemokratisk Side og ogsaa fra radikal Side. Det Spørgsmaal trænger sig i Virkeligheden paa, om Staten, naar en Udstykning af Danmarks Jord har fundet Sted i den Udstrækning, som man fra radikal-socialdemokratisk Side ønsker, har nogen som helst Midler til at kunne indkræve Afdrag og Renter af de store

Laan, som vil medgaa til Oprettelsen af disse Brug, om man i Virkeligheden har nogen som helst Midler til at værges sig mod, at disse Statsfæstere nægter at betale de Afdrag og Renter, som tilkommer Staten.

At give en Lov om Tillægslaan til at betale Restancer med forekommer os at være en overordentlig farlig Vej at gaa. Thi det at give en saadan Lov animerer efter min Opfattelse de øvrige Husmænd til først at betale alle andre Steder, hvor de skylder Penge, og saa, naar de ikke har Penge til at betale Staten med, paadrage sig Restancer; for der dannes gennem en Lov som denne Præcedens for, at de, naar de har paadraget sig Restancer, paa en eller anden Maade vil faa rakt en hjælpende Haand fra Statens Side. Jeg mener, det er en overordentlig farlig Vej at betræde at lovgive om dette specielle Forhold. Hidindtil har vi jo haft det saaledes paa dette Omraade, at man ad administrativ Vej har hjulpet der, hvor Hjælp var naturlig og forsvarlig, og jeg tror, man skal fortsætte ad den Vej. Thi det er overordentlig vanskeligt at dømme om, hvilke Mennesker der trænger til at faa en hjælpende Haand og hvilke ikke. Dette vilde man ad administrativ Vej efter min Mening meget bedre kunne gøre end rent kategorisk gennem en Lovbestemmelse at træde til med Hjælp paa dette Omraade.

Vi fra vor Side er fuldstændig paa det rene med, at lige saavel som der har været trange Kaar i Landbruget i Almindelighed, lige saavel har der været Aar, der har været ganske overordentlig trange for disse Statshusmænd. Vi har ikke noget imod, at man administrativt gør det muligt at komme de Mennesker, som virkelig fortjener det, til Hjælp paa dette Omraade. Men at vedtage en Lov som den foreslaaede vil efter vor Mening føre os ud paa en Glidebane, som det vil være i høj Grad vanskeligt igen at komme bort fra. Jeg skal derfor paa mit Partis Vegne tilsige vor Støtte til et Udvalgsarbejde, hvor vi kan foretage en indgaaende Drøftelse af hele dette Spørgsmaal. Men vor Stilling paa nærværende Tidspunkt er, at man skal være meget varsom med at lovgive paa dette Omraade.

Mads Larsen: Jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Forslag til velvillig og hurtig Behandling. Der er ingen Tvivl om, at den Landbrugskrise, som har herget vort Land, har sat sig Spor hos overmaade mange af disse Husmænd. Det er ikke til at undres over, thi mange af disse